.Elionor d'Aquitània

Autor:
Data de publicació: 30-07-2014

Leonor d'Aquitània, una dona que va aconseguir arribar al cim del poder polític del seu temps. Ocupant el títol de reina consort, no només va poder seure al tron de França i Anglaterra, sinó també teixir una sèrie de xarxes per assegurar les posicions dels seus descendents.

Leonor està present en el marc cronològic que comprèn el regnat d'Enric II fins a l'anomenat John "sense terra"-marit i fill de Leonor, respectivament. La seva presència en la vida pública ha ajudat a que la seva imatge estigui lligada a la llegenda. Però quin va ser el paper d'aquesta dona al llarg de la seva vida política?

Aquest article pretén mostrar com Leonor encarna l'enorme poder que tenien els monarques europeus durant l'edat mitjana. Una dona que va dominar l'esfera pública del segle XII no només a través del seu regnat, sinó també la seva presència en el regnat dels seus descendents en un món sempre canviant.

Elionor d'Aquitània (1122 – 1204)

MONARQUIA FEMENINA. l'estudi de la Reginalitat
Les dones no sempre han estat vistos com a temes seriosos per a l'estudi històric. Les reines van ser vistes com a éssers plens de passió i sentimentalisme. Eren grans dones perquè estaven casades amb els grans homes. Aquesta visió carregada de sentimentalisme en les dones es deu a l'aparició de la presència femenina monàrquica estan vinculades a romances (Earenfight, 2013:4). Textos on la vida de la reina té lloc dins del Tribunal, mentre que els monarques estan vinculats a la llei, el govern o la guerra.

En l'última dècada del segle XX, però sobretot, en aquests primers anys del segle XXI, la historiografia anglosaxona i espanyola ha mostrat un interès especial en el valor de la temàtica femenina-generalment un subjecte invisible en la historiografia clàssica. L'estudi de la reialesa o de la reginality dirigeix el focus d'anàlisi del poder real al voltant de la figura femenina i la seva indubtada activitat dins de l'espera pública.

Els monarques no només tenien un paper formal, oficial o públic. Van tenir una sèrie de relacions de poder no institucionalitzades lligades a les xarxes familiars com una forma d'influència per ampliar el seu propi llinatge (pags Poyatos, 2017:48) convertint-se en la "dona del rei" en una autèntica "dona d'estat".

ELIONOR D'AQUITANA. LA DUQUESSA QUE VA REGNAR DOS COPS
Leonor, néta del pintoresc William IX "el trobador". Legítim hereu al ric territori del Ducat d'Aquitània i del Comtat de Poitiers. Autèntic terratinent a causa de la mort inoportuna del seu germà aigret. Leonor es va caracteritzar per una gran autonomia i agudesa política que el va fer més que capaç de custodiar el seu llinatge (ARDESI de Tarantuviez, 2012:23-24) i les seves terres davant d'amenaces dels seus veïns, els comtes d'Anjou (Pernoud, 2009:19).

Amb el nomenament de joves Leonor com a hereu d'aquest poderós territori, es va convertir en la pedra angular de les estratègies de poder del moment i, en conseqüència, una figura interessant per analitzar les dones en el poder i la seva influència política en el segle XII.

El seu ascens a la cúspide social es produeix a través de les núpcies amb Lluís, l'hereu del Regne francès. Aquest compromís es va tancar perquè el pare de Leonor –Gillermo X d'Aquitània– custòdia de mans de la seva filla a Lluís vi "el gros",que es casa amb Lluís per consolidar el poder del Regne dels francs (piquer Otero, 1999:44).

Leonor i Lluís, reis de França
El casament entre els dos joves es va celebrar a la catedral de Sant Andreu de Bordeus el juliol de 1137. Uns dies més tard, l'agost de 1137, Leonor d'Aquitània va ser coronat reina consort de França després de la mort de Lluís VI.

Primeres nupbilitats de la duquessa d'Aquitània amb Louis (juliol, 1137)

La influència política desenvolupada per la duquessa en el monarca francès, a qui veia com "gairebé un monjo" (Markale, 1999:25) és innegable. Era probable que incitar al seu marit a embarcar-se en la segona croada (1147-1149). Conflicte on s'han obtingut resultats difícilment pràctics (riu riu, 1969:304).

L'esperat hereu no va arribar. La parella només va concebre dues dones: la Maria i l' Alix. Però, tot i que la Reina havia portat dues filles al món, va ser titllada estèril (ARDESI de Tarantuviez, 2012:26) per la seva incapacitat per fer un hereu masculí.

Les primeres nupbilitats de la duquessa d'Aquitània es van dissoldre a mitjans de març de 1152 a causa del seu alt grau de parentiu (Rodríguez, 2014:31-32). Un parentiu que el Papa Eugeni III havia passat per alt el grau de parentiu dels reis francesos per evitar que afecti l'equilibri de la política europea. El matrimoni va ser declarat nul i nul: les dues filles com a resultat del matrimoni van ser considerades legítimes (Piquer Otero, 1999:95-96).

Leonor i Enric, Reis d'Anglaterra
Després del divorci amb Lluís VII,la duquessa d'Aquitània es va casar-al maig de 1152-el comte d'Anjou, duc de Normandia i hereu de la família Plantagenet: Enric. Aquest vincle va ser un veritable escàndol per a França des que es va tornar a casar sense el permís del seu teòric sobirà, Lluís VII (Piquer Otero, 1999:101).

Elionor d'Aquitània i Enric II d'Anglaterra

A través de la seva unió, es va establir un gran territori on Henry i Leonor van desplegar el seu poder. La vida pública de Leonor i el poder com a reina consort va ser particularment coneguda a les terres de Normandia, Poitur i Aquitània.

La col·laboració d'ambdós va garantir el bon govern dels seus territoris i amb la mirada als seus descendents prenent trons d'altres regnats europeus, com el castellà, casant-se amb Leonor Platagenet a Alfons VIII de Castella. La bona harmonia i harmonia del matrimoni va ser estable fins al 1173 (Piquer Otero, 1999:110-111).

Amb l'arribada del vell mig segle, Leonor havia portat al món vuit fills i filles que van garantir el llinatge Plantagenet. Va tenir la responsabilitat d'establir l'estratègia matrimonial dels seus descendents per assegurar la seva estratègia de poder. Davant d'aquesta situació, la duquessa i la reina consort havien de prendre el camí esperat pels seus contemporanis: resignar-se a l'educació dels seus fills i quedar-se com a Mer observador i conseller del seu jove cònjuge, però no ho va fer amb el resultat de l'enfrontament amb Enric II.

Llinatge de Leonor d'Aquitània i Enric II d'Anglaterra

Com si fos el mecanisme d'un rellotge, Leonor va ser capaç d'establir un pla a mig termini perquè els seus descendents reclamaren la seva herència en la vida del seu pare. Així, va aconseguir assegurar-se que Henry "l'home jove" va ser coronat rei i associat amb el tron en 1170. Va reservar per al seu estimat Ricard el Ducat d'Aquitània i Poitou. Es va comprometre amb el seu primogènit Enric amb la filla de Lluís VII; Es va casar amb Margaret amb Henry "el Lleó" i Godofredo la filla del duc de Bretanya, Constança (Piquer Otero, 1999:121-122).

A l'abril de 1173, tres dels fills del matrimoni-Henry, Richard i Godofredo-es van alçar contra el seu pare exigint el govern d'Anglaterra, Normandia i Anjou, respectivament (ARDESI de Tarantuviez, 2012:28). Amb una perfecta hipocresia i sense escrúpulositat, Leonor va animar als seus fills a aixecar-se contra el monarca. En aquest sentit, Leonor actua com a consellera com suggereix que estableixen una relació amb el rei Lluís VII de França.

Com a resultat d'aquest esdeveniment, un conflicte armat enserialitzat on la reina es capturarà com a presoner del seu propi marit mentre es dirigia a París per a la seva protecció. Els mercenaris d'Enric II la van trobar disfressada d'home (Piquer Otero, 1999:126-127) en el moment de la fugida, causant una de les etapes més triades de la duquessa per començar: captivitat.

Leonor en el seu camí cap al captiveri

Després del seu captiveri i al 67, Leonor va recórrer Anglaterra per alliberar els presoners d'Enric II i buscar suport al nou rei, Richard i (Piquer Otero, 1999:126-127 i 132-134). Un rei que, al desembre de 1189, va començar el seu viatge a França a capità d'un exèrcit – juntament amb Felip August– per sortir a Terra Santa i realitzar la tercera croada

(1188-1192) (riu riu, 1969:304). Tenir la seva mare prengui les regnes del tron anglès com a reina regent.

Els viatges de Leonor com a regent van ser allargats durant la captivitat del seu fill Richard pel duc d'Àustria en el transcurs de la guerra Santa. Això va fer que la duquessa recorrés el regnat per recollir l'alt rescat a causa de la passivitat del papat; per desafiar la pròpia institució.

Malgrat el seu anit-per a la jubilació, Leonor va jugar un paper clau en l'intent de reconciliar Richard i John. Richard va ser ferit per un virote durant un setge, el que va portar a la seva mort a l'abril de 1199. A Leonor el paper de la reina mare va caure de nou, tenint la responsabilitat de seleccionar el que va deixar el llegat del seu fill i rei d'Anglaterra, Richard I: el seu germà-John "sense terra"-o el jove Arthur de Bretanya-fill de Godofredo i Constança. Finalment, Joan va ser l'escollit i Leonor, per última vegada, va recórrer els seus territoris per convèncer els nobles del nou rei, i fins i tot es va reunir amb Felip August convertint-se en el seu vassall nominal (Piquer Otero, 1999:147).

L'últim viatge de la Reina abans del seu retir final va ser obligat a Castella. El propòsit del seu viatge estava en l'elecció d'una de les filles de Leonor i Alfonso per comprometre'l amb el futur rei de França, Louis VIII.

Efígies de les tombes de Leonor d'Aquitània i Enric II d'Anglaterra (Abadia de Fontevraud, França)

A l'edat de 80, en 1200, Leonor va tornar a la seva terra acompanyada per la seva néta blanca. Les formes d'àvia i néta es van separar a Bordeus, on l'octogenari es va dirigir al monestir de Fontevraud on va morir el març de 1204, sent enterrat amb el seu segon marit, Enric II d'Anglaterra, i amb els seus fills Richard I d'Anglaterra i Joan de Tolosa (Rodríguez, 2014:17).

Conclusions
L'autoritat i la influència de Leonor durant la seva llarga vida és inqüestionable perquè, a través del seu domini de les relacions de poder, va ser capaç de fer que quatre dels seus deu fills conquereixin un dels trons dels viatges del continent.

Dona amb temprança en un món impulsat per les guerres. La seva activitat política no va cessar amb el final del seu regnat, sinó que va continuar d'una manera diluïda. El seu paper com a reina mare la va fer ser presa pels seus descendents com un veritable conseller exercint la seva notable influència en els passos de la descendència.

Leonor és un dels millors exemples per estudiar com les dones, amb l'ofici polític a l'edat mitjana, estableixen les seves xarxes de clients per tal de transmetre el llegat del seu llinatge a altres regnes europeus.

Sens dubte, Leonor encarna en la seva autoritat de figura i poder a través no només de la seva posició política-social, sinó a través del desenvolupament de les seves habilitats personals i intel·lectuals. Característiques que afavoreixen que, al voltant de la figura de la duquessa d'Aquitània, es generarà la seva extensa llegenda negra.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES
ARDESI de Tarantuviez, Beatriz, "la dona i el poder polític: Leonor de Aquitània (segle XII)", a la revista Melibea, 6, 2012, pàg. 17-36. Obtingut de: http://Bdigital.uncu.edu.ar/objetos_digitales/8936/04-tarantuviez.pdf [Data de consulta: 09/12/2019].

Earenfight, Theresa, Queennau a l'Europa medieval, Nova York, 2013.

Markale, Jean, vida, llegenda, la influència de Leonor d'Aquitània. Reina de França, d'Anglaterra, Dama dels trobadors bretones i bards,Palma de Mallorca, 1999.

Pages Poyatos, Andrea, "l'actual com a model teòric de l'energia formal i informal aplicada a la noblesa: notes per a una proposta metodològica", en Journal of feminista, Garder i dones estudis, 5, 2017, pp. 47-56. Obtingut de: https://revistas.UAM.es/revIUEM/article/View/8916 [Data de consulta: 04/12/2019].

Pelaz Flores, Diana i val Valdivieso, MA Isabel del, "la història de la dona al segle XXI a través de l'estudi de la" Reginalitat medieval ", en el Journal of historiografia,22, 2015, pàg. 101-127.

Pernoud, Régine, Leonor de Aquitània,Barcelona, 2009.

Piquer Otero, Andrés, Leonor de Aquitania, Madrid, 1999.

Riu riu, Manuel, lliçons d'història medieval,Barcelona, 1969.

Rodrigues, Ana MAría S.A., "espais i objectes de poder reginal a l'edat mitjana. El cas portuguès ", a Henar Gallego Franco i María del Carmen García Herrero (EDS.), autoritat, poder i influència. Dones que fan història, 2017, pàg. 35-60.

Rodríguez, Ana, llinatge de Leonor de Aquitània. Dones i poder als segles XII i XIII,Barcelona, 2014.